

УДК 378.016.811.111

ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДИК ПРИ ВИВЧЕННІ ЕПІЧНОГО ТВОРУ НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Хижун Я.В.

*Інститут іноземної філології Національного педагогічного університету
ім М.П. Драгоманова, м. Київ, Україна*

Стаття розглядає використання інтерактивних методик для вивчення теорій епічного жанру студентами на практичних заняттях з англійської мови. Застосування вказаної методики розглядається на прикладі оповідання "An Occurrence at Owl Creek Bridge" відомого американського письменника Амброуза Бірса

Ключові слова: інтерактивні методики, критичне мислення, практичне заняття, англійська мова

Актуальність. Сьогодні суспільні перетворення та зростаючий рівень вимог до сучасних школярів та студентів закликають вчителів та викладачів застосовувати інноваційні методики у викладанні тієї чи іншої дисципліни. Педагоги повсякчасно стикаються з питанням, як краще підготувати студентів до їхнього подальшого життя, яким чином передати їм знання та навчити доцільно та продуктивно їх використовувати. Адже із технологічним вибухом в сфері інформаційних технологій світові бібліотеки стали відкриті з будь-якого дому чи комп'ютерного клубу, тому першочергове завдання сучасного педагога є не так надання інформації, як відкриття перед студентом шляхів для подальшого її застосування.

Вміння ретельно аналізувати інформацію, поділяючи її на першорядну та другорядну, є надзвичайно важливим для студентів, які прагнуть до успішної подальшої діяльності у швидкозмінному сучасному суспільстві. Для досягнення цієї мети студенти повинні бути фахівцями у застосуванні набору практичних навичок мислення, що дозволить ефективно сортувати інформацію, виділяючи першочергові ідеї, які потім можна буде застосовувати критично. Іншими словами, вони мають критично мислити та навчатись, мають пройти систематичний шлях критичного аналізу та критичного міркування. Це і є метою запропонованих нижче методик, які були розроблені в рамках проєкту "Читання і письмо для розвитку критичного мислення" (автори Чарльз Темпл, Скот Уолтер, Курт С.Мередіт та Дженні Стіл). Мета статті – розгляд використання інтерактивних методик для вивчення творів епічного жанру студентами на практичних заняттях з англійської мови.

Постановка проблеми. Розгляд будь-якої теми на практичних заняттях з англійської мови (і не лише цієї дисципліни) доцільно будувати з урахуванням трьох основних етапів методичної структури: актуалізація опорних знань студентів, усвідомлення смислу та міркування.

Метою першого етапу – актуалізації є “спонукати процес мислення по темі, викликати зацікавленість, навіть заінтригувати до сприйняття нового матеріалу і власне активізувати самого студента. Це етап активного пригадування студентами попередніх знань, перевірки власних знань студентів та продумування до деталей теми майбутнього опрацювання”. [1, с. 9]. Отже, це встановлення студентами рівня власного знання, до якого додається нове

Другий етап методичної структури мислення та навчання є усвідомлення значення. Це фаза співдії студента з новою інформацією, яка може мати різну форму: читання, слухання чи експериментального дослідження. Важливим завданням на цьому етапі є збереження активного залучення студентів, підтримання зацікавлення та заохочення студентів до перевірки власного розуміння. Адже під час перевірки власного розуміння відбувається процес пристосування інформації до існуючих схем, об'єднання нової інформації з старою та встановлення зв'язків між відомим та новим знанням для утворення нового розуміння.

Міркування – це третя фаза методичної структури, під час якої студентом “консолідується нововивчене та активно реструктуруються власні схеми для включення нових понять. Саме на цьому етапі нові знання перетворюються студентом на свої власні, відбувається активний обмін міркуваннями між студентами, заохочується самовираження, і саме ця фаза забезпечує тривалість навчання” [1, с.13]. Наведене далі структурне практичне заняття передбачає процес керованого читання, метою якого є максимальне залучення студентів до процесу читання та розуміння прочитаного матеріалу. Висвітлення матеріалу практичного заняття включатиме всі три фази методичної структури.

Викладач пропонує на розгляд студентів оповідання американського письменника Амброуса Бірса “An Occurrence at Owl Creek Bridge” [3, с. 5] (оповідання подано в кінці статті у додатку). Але перед прочитанням тексту викладач цікавиться, чи знайомі студенти з творчістю цього письменника, чи читали його твори, яка їх тематика та проблематика. (Якщо раніше творчість та твори цього автора не розглядалися, то доцільно буде дати коротку біографічну та бібліографічну довідку перед прочитанням оповідання.) Після пригадування пропонується висловити здогади стосовно теми та проблем, які будуть висвітлені в цьому оповіданні. (*Як би глибоко, про що буде це оповідання? Що змусило вас зробити такі висновки? Чи можете ви висловити здогади стосовно головних героїв, часу, під час якого розвиватимуться події?*) Важливо стимулювати процес мислення студентів та заохотити їх до сприйняття нового матеріалу.

Після чого необхідно попередити студентів, що читатимуть вони разом, але не все оповідання зразу, а частинами на які попередньо воно було розбито викладачем. Надзвичайно важливо тут, щоб студенти не забігали наперед, а читали тільки за командою викладача. Отже, викладач просить прочитати першу частину оповідання (перші три абзаци в даному випадку), після цього зупинитись та не читати далі.

Після прочитання першої частини викладач просить відкласти текст і подумати над наступними запитаннями: *Які були ваші відчуття під час прочитання першої частини? Які думки у вас виникли? Що змалювала вам ваша уява? Що ви думаєте про головного героя? Чи можна здогадатись, в чому його провиня? За що йому присудили таке покарання? Що ви знаєте про його сім'ю?* (Етап міркування) *Яка важлива тема*

підіймається в цьому оповіданні? Як ви гадаєте, як далі будуть розвиватися події? (Етап актуалізації).

Запитання необхідно ставити по одному, даючи змогу учасникам подумати над ними, заохочуючи до активного обговорення всіх студентів.

Потім викладач просить студентів продовжити читання до наступної зупинки. Коли група закінчить читання, знову починається обговорення: *Про що ви дізнались, прочитавши другу частину? Чи підтвердились ваші здогади? Що ви відчували, читаючи цей уривок? Чи можете ви сказати зараз, про що це оповідання? Як ви думаєте, як будуть розвиватися події далі? Чи вдасться врятуватись головному героєві? Що ви відчуваєте по відношенні до нього?* Далі викладач просить приготуватись до прочитання наступної частини оповідання. Студенти читають до третьої зупинки.

Коли студенти закінчать читати цю частину, викладач запитує: *Що трапилось в цьому уривку? Чи була прикута ваша увага до розвитку подій? Якщо так, то чим саме автор тримав вашу увагу? Що ви відчуваєте зараз? На що автор звертає особливу увагу у цій частині? Чому? В оповіданні нічого не сказано про зовнішність героя, але, якби вам треба було його змалювати, як би ви його описали? Ви вважаєте його позитивним чи негативним персонажем? Чи співпереживаєте ви разом з ним? Як будуть розвиватися події далі? Чи здійсниться його мрія?* Викладач просить студентів читати до наступної зупинки.

Після прочитання викладач знову ставить ряд запитань. *Що ви зараз думаєте? Що відчуваєте? Що трапилось з головним героєм? Чи справдились ваші передбачення? Що ви можете сказати про його фізичний стан? Чому він так себе почуває? Чи буде він врятований? Що змушує вас так думати? Залишилась лише одна, остання, частина, як ви гадаєте, яким буде фінал?* Важливо, щоб всі студенти брали участь в обговоренні та висловлювали свої здогади. Обговоривши цю частину, викладач просить прочитати заключну.

Коли всі закінчили читати, викладач запитує: *Чи був фінал оповідання неочікуваним? Що трапилось з головним героєм? Що означали всі ті події, що відбувались раніше? Що ви відчуваєте зараз? Чи справдились ваші передбачення? Що ви зараз скажете про те, якій проблемі присвячено це оповідання? Чи виникають у вас якісь асоціації між цим оповіданням чи чимось? Що ви читали раніше, можливо, переглядали фільм із схожим сюжетом?*

Після обговорення викладач пропонує згадати уривок з трагедії "Гамлет, принц Данський" Вільяма Шекспіра:

To be, or not to be: that is the question:	No more; and by a sleep to say we end
Whether 'tis nobler in the mind to suffer	The heart-ache and the thousand natural shocks
The slings and arrows of outrageous fortune,	That flesh is heir to, 'tis a consummation
Or to take arms against a sea of troubles,	Devoutly to be wished. To die, to sleep...
And by opposing end them? To die: to sleep:	

Яким чином оповідання стосується цієї цитати? Викладач відводить певний час для обговорення у парах, а потім пари виносять свої судження на загальне обговорення та дискутують в аудиторії, висловлюючи свої точки зору. Дискусію можна побудувати таким чином, що студенти можуть розділитись на дві чи більше груп, відстоюючи свої погляди та обґрунтовуючи їх.

Завданням для самостійної роботи вдома можна запропонувати таке: написати невелике есе на тему "Мої роздуми після прочитання оповідання "An Occurrence at Owl Creek Bridge".

Висновки. Ознайомлення та опрацювання епічного твору з використанням методик, наведених вище, дозволить, перш за все, підготувати студентів до сприймання нового матеріалу, зацікавити їх та збудити їхню увагу. По-друге, під час читання постійно підтримувати їхню зацікавленість, спонукати до роздумів та аналізування прочитаного, крім того, заохочуватиме до обговорення та обміну думками, а все це означатиме активну залученість у навчальний процес. Адже, як зазначав відомий американський дослідник др. Андерсен: "Ефективне, довгострокове навчання полягає, по суті, у віднайденні сенсу в інформації та ідеях. Найкращим чином це досягається, коли студенти активно беруть участь в процесі навчання, усвідомлюючи інформацію, синтезуючи і опановуючи її" [2, с.7].

(Appendix)

An Occurrence at Owl Creek Bridge

by **Ambrose Bierce**

A man stood on a railroad bridge in Alabama, looking down into the swift waters of the Owl Creek River below. The man's hands were tired behind his back. There was a rope around his neck. The rope was tied to part of the bridge above him. Three soldiers of the Northern Army stood near the prisoner, waiting for the captain's orders to hang him.

Everybody was ready. The prisoner stood quietly. His eyes were not covered. He looked down and saw the water under the bridge. Now he closed his eyes. He wanted his last thoughts to be of his wife and children. But as he tried to think of them, he heard sounds again and again. The sounds were soft, but they got louder and louder and started to hurt his ears. The pain was strong; he wanted to shout but the sounds he heard were just those of the river running swiftly under the bridge.

The prisoner quickly opened his eyes and looked at the water. "If I could only free my hands", he thought, "then I could get the rope off my neck and jump into the river. I could swim under the water and escape the fire of their guns. I could reach the other side of the river and get home through the forest. My house is outside of their military area and my wife and children are safe there. I would be, too ..."

The first stop

While these thoughts raced through the prisoner's mind, the captain gave the soldiers the order to hang him. A soldier quickly obeyed. He made the rope firm around the prisoner's neck, then dropped him through a hole in the bridge.

As the prisoner fell, everything seemed black and empty. But then he felt a sharp pain in his neck and could not breathe. There were terrible pains running from his neck down through his body, his arms, and his legs. He could not think. He could only feel a feeling of living in a world of pain.

Then suddenly he heard a noise...something falling into water. There was a big sound in his ears. Everything around him was cold and dark. Now he could think. He believed the rope had broken and he was in the river. But the rope was still around his neck and his hands were tied. He thought, "How funny...how funny to die of hanging at the bottom of a river!" Then he felt his body moving up to the top of the water.

The prisoner didn't know what he was doing. But his hands reached the rope on his neck and tore it off. Now he felt the most violent pain he had ever known. He wanted to put the rope

back on his neck. He tried...but could not. His hands beat the water and pushed him up to the top. His head came out of the water. The light of the sun hurt his eyes. His mouth opened and he swallowed air. It was too much for his lungs. He blew out the air with a scream.

The second stop

Now the prisoner could think more clearly. All his senses had returned. They ...they were even sharper than before. He heard sounds he never heard before - that no man's ears ever heard - the flying wings of small insects, the movement of a fish. His eyes saw more than just the trees along the river. They saw every leaf on the trees and they saw the thin lines in the leaves... And he saw the bridge with the wall at one end. He saw the bridge with the wall at one end. He saw the soldiers and the captain on the bridge. They shouted and they pointed at him. They looked like giant monsters. As he looked, he heard gunfire. Something hit the water near his head. Now there was a second shot. He saw one soldier shooting at him.

He knew he had to get to the forest and escape. He heard an officer call to the other soldiers to shoot... The prisoner went down into the river... deep - as far as he could. The water made a great noise in his ears, but he heard the shots. As he came up to the top again, he saw the bullets hit the water. Some of them touched his face and hands. One even fell into the top of his shirt. He felt the heat of the bullet on his back.

When his head came out of the water for air, he saw that he was farther away from the soldiers. And he began swimming strongly. As he swam, the soldiers fired their rifles. Then they fired their cannon at him. He was caught in a whirlpool which kept turning him around and around. This was the end, he thought. Then, just as suddenly as it had caught him, the whirlpool lifted him and threw him out of the river. He was on land!

The third stop

He kissed the ground. He looked around him. There was a pink light in the air. The wind seemed to make music as it blew through the trees. He wanted to stay there. But the cannon fired again. And he heard the bullet above his head. He got up and ran into the forest...

At last, he found a road toward his house. It was a wide, straight road. Yet, it looked like a road that never had any travelers on it: no farms, no houses on its sides, only tall black trees. In the tall black trees, the prisoner heard strange voices. Some of them spoke in words that he could not understand.

His neck began to hurt. When he touched it, it felt very large. And his eyes hurt so much that he could not close them. His feet moved, but he could not feel the road. As he walked, he was in a ... a kind of sleep. Now half-awake, half-asleep, he found himself at the door of his house. His lovely wife ran to him. Ah, at last!

The fourth stop

He put his arms about his beautiful wife. And just then, he felt a terrible pain in the back of his neck. All around him there was a great white light and the sound of a cannon. And then ... darkness and silence...

The prisoner was dead; his neck was broken. His body hung at the end of a rope. It kept swinging from side to side, swinging gently under a hole in Owl Creek Bridge.

Список літератури

1. Джанні Стіл, Курт Мередіт і Чарльз Темпл. Методи сприяння розвитку критичного мислення. Посібник I. – Київ, [Б.р.].
2. Джанні Стіл, Курт Мередіт і Чарльз Темпл. Методи сприяння розвитку критичного мислення. Посібник II. – Київ, [Б.р.].

3. Twelve American Classics: Short Stories in VOA Special English.- Washington, D.C., Voice of America United States Information Agency, 1988.

Хижун Я.В. ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИНТЕРАКТИВНЫХ МЕТОДИК ПРИ ИЗУЧЕНИИ ПРОИЗВЕДЕНИЙ ЭПИЧЕСКОГО ЖАНРА НА ПРАКТИЧЕСКИХ ЗАНЯТИЯХ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА

Статья рассматривает использование интерактивных методик при изучении произведений эпического жанра студентами на практических занятиях английского языка. Использование вышеуказанной методики рассматривается на примере рассказа "An Occurrence at Owl Creek Bridge" известного американского писателя Амброуса Бирса.

Ключевые слова: интерактивные методики, критическое мышление, практическое занятие, английский язык

Khyzhun Y.V. APPLICATION OF INTERACTIVE METHODS FOR STUDIES OF EPIC WRITINGS IN PRACTICAL ENGLISH COURSES

Application of interactive methods for studying epic writings by students in practical English courses is under consideration in the present paper. As an example is a story "An Occurrence at Owl Creek Bridge", by famous American writer Ambrose Bierce.

Key words: interactive methods, critical thinking, practical courses, English

Поступила до редакції 19.02.2007 р.